

Verksamhetsplan 2022

2022

Hälso- och sjukvårdsnämnden

HSN dnr. 896-2021

Antagen av Hälso- och sjukvårdsnämnden 2022

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
1.1 Hälsa- och sjukvårdsnämndens uppdrag.....	3
1.2 Region Västerbottens vision.....	4
1.3 Region Västerbottens politiska styrning och mål.....	5
1.4 Perspektiv.....	5
1.5 Förutsättningar för planering.....	6
2 Regionmål och uppföljning.....	8
2.1 Arbetsprocess för att konkretisera fullmäktiges mål.....	8
2.2 Beskrivning av uppföljning.....	8
2.3 Hållbart samhälle.....	8
2.4 God och jämlik hälsa- och sjukvård.....	10
2.5 Jämlik och attraktiv region.....	12
3 Uppdrag.....	13
3.1 Uppdrag från fullmäktige till nämnd.....	13
3.2 Uppdrag från nämnd till förvaltning.....	13
3.3 Uppdrag från nämnd till utskott för funktionshinder och samverkan.....	14
3.4 Uppdrag från nämnd till utskott för primärvård och tandvård.....	15
4 Ekonomiska förutsättningar och budget 2022.....	16
4.1 Omställning av verksamheten för hållbar ekonomi.....	16
4.2 Årsprognos 2021.....	18
4.3 Budgetförändringar 2022.....	18
4.4 Fördelade budgetramar 2022.....	19

1 Inledning

1.1 Hälso- och sjukvårdsnämndens uppdrag

Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för, leder och samordnar politiskt specialistvård, regionvård, primär- respektive tandvård i egen regi. Nämndens uppdrag är att tillgodose västerbottningens behov av hälso- och sjukvård samt tandvård, ge högspecialiserad vård till befolkningen i norra regionen samt följa och driva utvecklingen inom forskning, innovation och utbildning. Förvaltningen är organiserad i sex områden med tillhörande stödfunktioner. Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar även för utvecklingen av kunskaps-, behovs- och produktionsstyrning inom nämndens ansvarsområde och för att hälso- och sjukvården tas tillvara som en regional tillväxtfaktor. Inom ramen för nämndens uppdrag finns även ansvar för övergripande funktionshindersfrågor och habilitering samt för arbetet med nationella minoritetsgrupper. Inom nämnden finns förutom ett arbetsutskott, ett utskott för funktionshinder och samverkan samt ett utskott för primärvård och tandvård.

Utskottens uppdrag

Utskottet för primärvård och tandvård (UPT)

Utskottets uppdrag är att bereda ärenden och för nämndens räkning inhämta kunskap och information gällande primärvårdsverksamhet och tandvårdsverksamhet som bedrivs i Region Västerbottens regi.

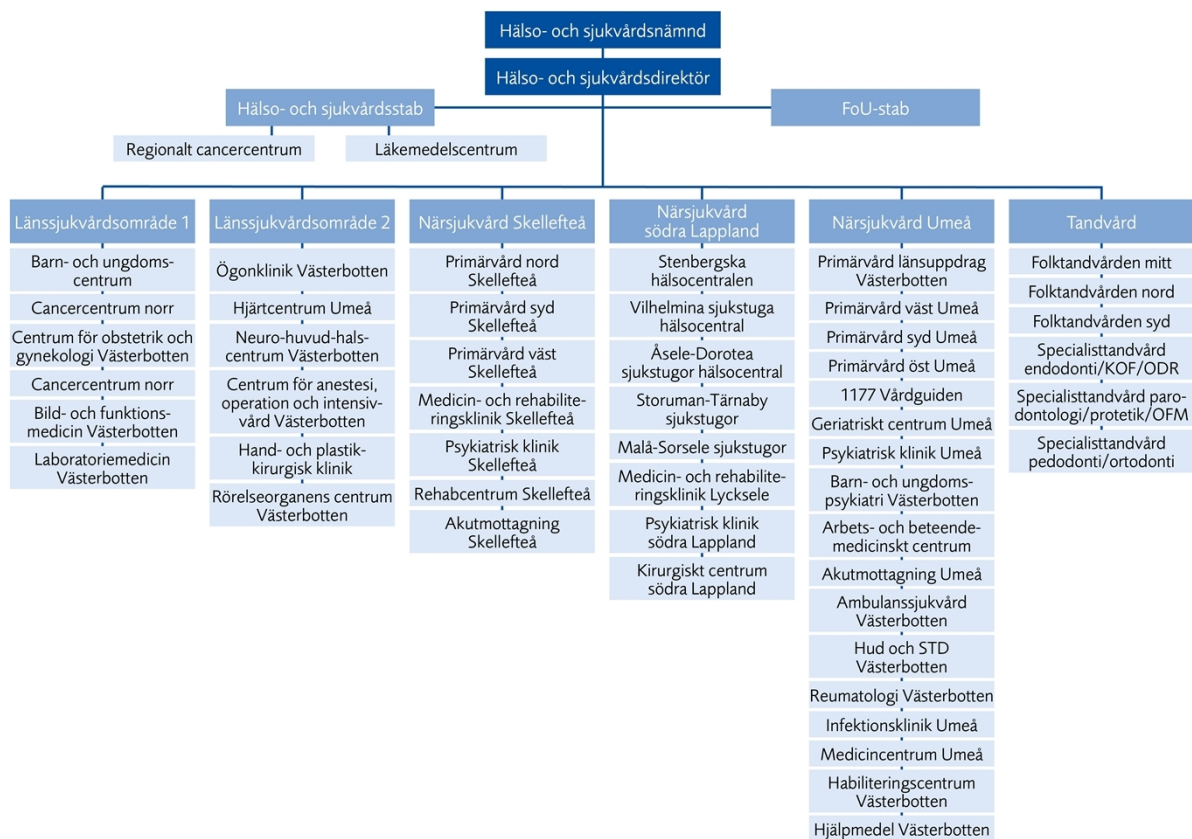
Utskottet för samverkan och funktionshinder (UFS)

Utskottets uppdrag är att bereda ärenden och för nämndens räkning inhämta kunskap och information. Det gäller:

- Verksamheterna inom basenheterna Habiliteringscentrum Västerbotten och Hjälpmedel Västerbotten gällande habilitering, rehabilitering till personer med funktionsnedsättning, tolkservice till döva, hörselnedsatta och personer med dövblindhet samt hjälpmedel. Utskottet ska övervaka och följa upp dessa verksamheter.
- Samverkan, genom samråd och information, med nationella minoritetsgrupper, enligt lag 2009:724 om nationella minoriteter och minoritetsspråk.
- Samverkan, genom samråd och information, med funktionshinder-organisationer.
- Samverkan, genom samråd och information, med Läns pensionärsrådet.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens organisation

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen är organiserad i 6 områden, länssjukvårdsområde 1 och 2, Närsjukvårdsområde Umeå, Skellefteå och Södra Lappland samt tandvård som gemensamt styrs av hälso- och sjukvårdsdirektören (Fig 1).

1.2 Region Västerbottens vision

Region Västerbottens vision är ett län där framtiden byggs tillsammans med invånare, kommuner, organisationer och näringsliv. Ett Västerbotten där möjligheter kan realiseras och alla får plats. En region där hälsa, vård och utveckling hänger ihop och stärker varandra.

Vi drivs av att hela länet ska vara en trygg och stark region som människor vill leva i, flytta till, besöka och samarbeta med. Region Västerbotten tar ansvar för att det finns en uthållig och jämlik välfärd och att arbetet med innovation ger resultat. Genom att samla krafter och dela kunskap utvecklar vi Västerbotten och bygger en hållbar framtid tillsammans. En framtid med goda livsvillkor för alla.

Vi gör skillnad för dem vi finns till för och får fler att välja Västerbotten.

1.3 Region Västerbottens politiska styrning och mål

I regionplanen anger regionfullmäktige tolv mål inom tre målområden. Nämnderna får i uppdrag att styra utifrån målen och sätter indikatorer för att följa upp hur de uppfylls inom sitt ansvarsområde. Utgångspunkten är att målen ska vara tvärssektoriella och att alla nämnder ska kunna arbeta med dem. Vissa av målen är dock av den karaktären att de inte gäller för alla. Dessa mål riktas därför till berörda nämnder.

REGION VÄSTERBOTTENS MÅL:

<p>Hållbart samhälle</p> <p>Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa</p> <p>Västerbotten är det barnvänligaste länet</p> <p>Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv</p> <p>Västerbotten är en ledande miljöregion</p>	<p>God och jämlik hälso- och sjukvård</p> <p>Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet</p> <p>Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet</p> <p>Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss</p> <p>Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi</p>	<p>Jämlik och attraktiv region</p> <p>Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samverkanspartner</p> <p>Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering</p> <p>Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till</p> <p>Västerbotten har ett klimat för ökad tillväxt av jobb och företag</p>
--	---	--

1.4 Perspektiv

I regionplanen fastställs även fyra perspektiv som ska genomsyra all verksamhet inom hela Region Västerbottens välfärds- och utvecklingsuppdrag och finnas med för varje mål vid planering, beslut, genomförande och uppföljning.

- Värde för invånaren: säkra att det vi gör skapar värde för invånaren
- Hållbarhet: social, ekologisk och ekonomisk
- Jämställdhet, jämlikhet och mångfald
- Omställning till förebyggande arbete.

Perspektiven ska genomsyra all verksamhet och ge vägledning i hur verksamheterna ska planera, utveckla, arbeta och följa upp sin verksamhet. Nämndens tolkning av perspektiven och deras innebörd visar riktning vid konkretisering av verksamhetsplanen och i arbetet för att uppnå målen.

Region Västerbotten ställer nu om för en långsiktig hållbar ekonomi. Inom varje mål ska vi arbeta för att effektivisera och minska vår resursanvändning. Hur vi lyckas med det är avgörande för att vi ska kunna leverera framtidens hälso- och sjukvård och finansiera nödvändiga investeringar och utveckling.

Värde för invånare: säkra att det vi gör skapar värde för invånaren

Värde för patienten/invånaren skapar vi genom att i allt vi gör utgå ifrån patientens perspektiv så att patienten känner trygghet och får det stöd som denne behöver för att kunna vara en aktiv partner i sin vård.

Vi bidrar till att skapa värde genom att analysera, utveckla och förbättra vår verksamhet och våra vårdflöden så att den tid patienten är i kontakt med oss tillför värde och bidrar till ökad livskvalitet.

Hållbarhet: social, ekologisk och ekonomisk

Våra medarbetare är vår viktigaste resurs och en förutsättning för vår verksamhet. Vi ska därför ge våra medarbetare förutsättningar att utveckla en hållbar verksamhet som varje medarbetare känner stolthet över och ett engagemang i att utveckla.

Hållbarhet innebär att vi alla lever ett gott liv med god hälsa och utan orättfärdiga skillnader och att vi har ett gemensamt ansvar för framtiden. Vi ska vara långsiktiga och hushålla med våra resurser. I allt vi gör ska vi fråga oss om värdet det skapar och om vi kan göra det på ett bättre sätt för både arbetsmiljö, miljö och ekonomi.

Jämställdhet, jämlikhet och mångfald

Vi ska alltid erbjuda en jämlik sjukvård och tandvård på lika villkor där behovet av vård är avgörande. Vi ska utforma vården utifrån den enskilda individens behov, förutsättningar och preferenser och vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Vi ska i all utveckling, förändring och förbättring fråga oss om hur det påverkar olika patientgrupper.

Omställning till förebyggande arbete

Omställning till förebyggande arbete innebär att vi arbetar förebyggande och hälsofrämjande i högre utsträckning än tidigare och att vi erbjuder våra patienter evidensbaserad prevention. Det innebär även att vi vågar välja bort det som inte gör nytta.

Vi ska tillsammans med andra samhällsaktörer arbeta med förebyggande insatser och stödja förändring av ohälsosamma levnadsvanor.

1.5 Förutsättningar för planering

Regionplanen beskriver regionens största utmaningar för de närmaste åren, utmaningar som också delas med övriga regioner i landet. Den enskilt största utmaningen är det ekonomiska läget i form av en hög kostnadsnivå och minskade intäkter med stora budgetunderskott. En ytterligare utmaning inför 2022 är hur utvecklingen med Corona-pandemin ser ut framgent.

Utveckling som i grunden är positiv kan samtidigt medföra utmaningar i form av ökade kostnader, till exempel kan den snabba medicinska utvecklingen bidra till att fler och svårare sjukdomar kan behandlas men är samtidigt kostnadsdrivande. Regionens uppdrag att vara ansvarig för norra regionens högspecialiserade vård innebär att det är nödvändigt att fortsatt ligga i framkant när det gäller medicinskt utveckling. Vården ska vara kostnadseffektiv med hög kvalitet och användning av hälsoekonomiska utvärderingsmetoder kommer att bidra till att bedöma nya metoder och behandlingar kostnadseffektivitet. Den demografiska utvecklingen, där allt fler lever längre, är likaså positiv men med en äldre befolkning kan vårdbehoven komma att öka.

För att möta framtidens utmaningar och skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar verksamhet och ekonomi måste vi utveckla såväl vår organisation som våra arbetssätt och vår samverkan så att vården finns nära patienterna och utgår ifrån individens behov, förutsättningar och preferenser. Sjukvården står inför ett paradigmskifte genom den påbörjade omställningen mot god och nära vård. Omställningen syftar till att överföra vård från slutenvård till öppenvård och att primärvården ska vara ett nav för den största delen av våra patienter. Arbetet är initierat i hela länet, och kommer i samverkan med kommunerna att fortgå under de kommande åren. Centrala delar i omställningen handlar om att förändra arbetssätt, samverka över vårdgränser och utgå från patienternas behov. Digitalisering i olika former tex digital hälsocentral och 1177 vårdguiden, kommer att ge nya möjligheter för regionens invånare att få tillgång till och kontakta vården. Likaså att uppmärksamma och ta tillvara anhörigas resurser och behov.

Den pågående generationsväxlingen innebär ett stort behov av att rekrytera nya medarbetare, men svårigheten att ersätta kompetensen hos seniora medarbetare medför ett behov av längre inskolning och god handledning. Det tillsammans med perioder av många vårdkrävande patienter med behov av ökad övervakning är en utmaning i arbetet att minska närvarotiden. Den väntade minskningen av andelen arbetsföra i befolkningen kan komma att innebära ytterligare svårigheter att klara kompetensförsörjningen i framtiden. En viktig del i att skapa en rekryteringsbas är att handleda studenter från sjukvårdsrealiterade utbildningar på ett högkvalitativt sätt. Viktiga arbeten är också åtgärder som syftar till minskat berodande av hyrpersonal och en ökad rekrytering av tandläkare.

Utifrån fastställda mål i regionplan 2020–2023 och det ekonomiska förutsättningarna som är gällande för nämnden har ett antal indikatorer tagits fram. Indikatorerna är mätetal som ska vara vägledande i basenheternas arbete att formulera sina egna aktiviteter. För Hälso- och sjukvårdsnämnden har regionens mål brutits ner i 27 indikatorer. Det är dock inte nödvändigtvis tillämpligt att alla basenheter har aktiviteter mot alla indikatorer.

Målbild 2030

Med en gemensam riktning kan vi möta framtiden med större kraft. Vi får ett bättre stöd för planering och prioritering så att vi använder våra gemensamma resurser på bästa sätt. Hälso- och sjukvårdens beslutade Målbild 2030 och dess fundament är en viktig del i förflyttningen framåt tillsammans för regionen. Arbete avseende, förändringsledning, remisshantering och implementering av Produktions- och kapacitetstyrning (PKS), som påbörjades under 2021 ska fortsätta och slutföras under 2022.

Pågående prioriterade centrala processer som beskrivs nedan kopplar till flera av de fundament som målbilden beskriver.

Högspecialiserad vård

Den nationella process som rör högspecialiserad vård drivs i den norra sjukvårdsregionen av Region Västerbotten via specialistklinikerna på NUS. Arbetet involverar alla länets sjukhus för att säkerställa kompetens, säkra vårdkedjor och hantera eventuella risker för undanträngning. Samarbetet kan även omfatta andra verksamheter i region Västerbotten samt i norra sjukvårdsregionen. För de uppdrag som söks, 3 områden, kommer besked om tilldelning eller ej under 2022. Region Västerbotten har utarbetat en rutin för planerings- och ansökningsprocessen där det är bland annat viktigt att de enheter som planerar att söka kommande områden förbereder sig för att fram nationellt konkurrenskraftiga underlag.

Kunskapsstyrning

Kunskapsstyrningsprocessen växer kontinuerligt med fler och fler områden och ställer stora krav på verksamheterna. Region Västerbotten behöver fortsätta att utveckla en arbetsordning för att vårdkedjorna ska få förankring och implementeras i verksamheten. Kunskapsstyrningsprocessen syftar till att införa standardiserade vårdförlopp för många olika diagnoser, bla för våra kroniska sjukdomar som diabetes, ASTMA/KOL, reumatism, Hjärt-/Kärl-sjukdom etc vilket kommer att bidra till en mer jämlik och jämställd vård oavsett vem som söker behandling eller var i landet man vänder sig till sjukvården.

God och Nära Vård

Det fortsatta omställningsarbetet mot God och Nära vård måste tydligare samordnas och synkroniseras, både internt och tillsammans med kommunerna i en mer övergripande ledningsstruktur. Målsättningen bör vara att detta görs inom ram för de redan befintliga och fungerande samverkansstrukturerna.

Personcentrerade arbetssätt ska fortsätta utvecklas och implementeras. Min förberedelse/Min plan är ett exempel på arbeten i riktning mot patientkontrakt som ska genomföras liksom former för fast vård/läkarkontakt inom primärvården. Implementering av primärvårdens särskilda omhändertagande av vuxna personer med medfödda och komplexa funktionsvariationer (PRIMO) pågår. Det är viktigt att denna verksamhet blir en del av omställning till god och nära vård i hela länet.

Digitala verktyg och arbetssätt är en viktig möjliggörare för omställning. Förbättrad läkarkontinuitet genom digitala ronder vid SÄBO ska fortsätta utvecklas under året. Möjligheter att kontakta regionen genom sk vårdchatt ska implementeras för att öka tillgängligheten.

Samverkande utveckling av kommunens roll som primärvårdshuvudman är ett fokusområde. Implementering av det nya avtalet för läkarmedverkan i kommunal hälso- och sjukvård är uppstartat. Översyn och utveckling av mobila team utifrån lokala förutsättningar pågår. I den gemensamma länsamverkansgruppen ska indikatorer för GNV fastställas och följas.

Som nationellt modellområde kommer södra Lappland att aktivt fortsätta testa och utveckla olika tekniska lösningar och arbetssätt som kan stå som exempel på nya servicemodeller. Fokus för detta är med primärvården som bas i ett glesbygdsperspektiv, men som även kan identifieras i områden utanför södra Lappland.

2 Regionmål och uppföljning

2.1 Arbetsprocess för att konkretisera fullmäktiges mål

Utifrån de mål som fullmäktige beslutat om i regionplanen riktas 10 av 12 mål till Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN). HSN konkretiserar i sin nämndplan ett antal indikatorer som stöd för att följa förflyttningen mot regionmålen. Indikatorerna tas fram i samarbete mellan nämnd och förvaltningsledning. I möjligaste mån skall indikatorerna vara uppföljningsbara i form av målvärden och är i de flesta fall grundade på fyra effektmål; nöjda patienter/medborgare, nöjda medarbetare, hög kvalitet och hållbar ekonomi. Indikatorerna, eller ett lämpligt urval av dessa kommuniceras till respektive basenhet som i sin tur formulerar aktiviteter i en handlingsplan. Aktiviteterna bör vidare vara tydligt kopplade till hälso- och sjukvårdens målbild 2030 och sträva mot att visa på förflyttning i den perspektivskiften som beskrivs i denna. Basenheterna har också ett särskilt uppdrag att utöver indikatorerna i sin planering beskriva aktiviteter kring de områden som beskrivs i omställningsplanen mot en hållbar ekonomi.

2.2 Beskrivning av uppföljning

Uppföljning av verksamheten görs utifrån linjeorganisationen. Det innebär att verksamhetscheferna har resultatdialoger med avdelningschefer, områdescheferna har resultatdialoger med områdets verksamhetschefer och hälso- och sjukvårdsdirektören har resultatdialog med områdescheferna. Vid samtliga av dessa uppföljningar går man igenom utfall och åtgärdsplaner och måluppfyllelse av aktiviteter mot bakgrund av indikatorer och av omställningsplanen. Vid behov identifieras ytterligare nödvändiga åtgärder, allt på adekvat nivå och detaljeringsgrad i en aggregerad kedja nerifrån och upp i linjestrukturen. Uppföljande chef lägger särskilt fokus på områden/enheter med störst avvikelse och i budgetarbetet övervägs ifall omfördelningar är nödvändiga och adekvata utifrån uppdrag och utfall.

Månatligen har Hälso- och sjukvårdsdirektören resultatdialog med Regiondirektören och redogör för utfall och åtgärdsplaner på aggregerad nivå, dels totalt för Hälso- och sjukvården, dels uppdelat på de sex områdena. Vid varje nämndsmöte redovisas det ekonomiska resultatet likväl som utfall för åtgärdsplaner och eventuella beslut om korrigerande åtgärder. Vidare delges nämnden alla rapporter i digital form för ekonomiskt utfall på basenhetsnivå. Områdeschefer bjuds också in till nämnden för att ge en övergripande bild av nuläge och pågående aktiviteter inom deras organisationer.

Det påbörjade införandet av ett nytt planerings och uppföljningsverktyg för regionen (eg Stratsys) ska förutom ge en ändamålsenlig planering även förbättra uppföljningen. Verktöget kommer att ge verksamheterna ett förbättrat metodstöd för att förtydliga kopplingen mellan de aktiviteter som föreslås i basenheternas verksamhetsplaner, till de indikatorer som finns i nämndsplanen och vidare till de mål och målområden som finns beskrivna i regionplanen. På sikt kommer data från olika databaser att kunna hämtas in till systemet vilket kommer att förenkla uppföljningen avsevärt. Hälso- och sjukvården har även påbörjat ett arbete med en sk dashboard för att underlätta uppföljning och förstärka styrning. Dashborden ger en visuell bild av avvikelser som finns inom fem områden (tillgänglighet, produktion, ekonomi, kvalitet, personal) som respektive områdeschef varje månad redovisar från sitt område.

2.3 Hållbart samhälle

Mål 1. Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall (Kvinnor) 2020	Utfall (Män) 2020	Mål	Mål (Kvinnor)	Mål (Män)
Andel genomförda hälsoundersökningar	29 %			71 %		

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall (Kvinnor) 2020	Utfall (Män) 2020	Mål	Mål (Kvinnor)	Mål (Män)
Andel basenheter som frågar om våld i nära relation samt dokumenterar detta	25			80		
Andel som uppger att de har god eller mycket god självskattad hälsa				72		

Mål 2. Västerbotten är det barnvänligaste länet

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall (Kvinnor) 2020	Utfall (Män) 2020	Mål	Mål (Kvinnor)	Mål (Män)
Andel basenheter med barnrättsombud	41			30		
Andel hembesök till nyfödda				71 %		

Mål 3. Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall (Kvinnor) 2020	Utfall (Män) 2020	Mål	Mål (Kvinnor)	Mål (Män)
Andel av befolkningen som uppger att de har högt eller mycket högt förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet	76 %			77 %		

Mål 4. Västerbotten är en ledande miljöregion

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall (Kvinnor) 2020	Utfall (Män) 2020	Mål	Mål (Kvinnor)	Mål (Män)
Andel källsorterat avfall	24 %			30 %		

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall (Kvinnor) 2020	Utfall (Män) 2020	Mål	Mål (Kvinnor)	Mål (Män)
Klimatutsläppen från medicinska gaser ska minska med 65 % jämfört med 2009 års nivå	64 %			65 %		
Klimatutsläpp från regionens tjänsteresor ska minska med 65 % jämfört med år 2009	64 %			65 %		

2.4 God och jämlik hälso- och sjukvård

Mål 5. Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall (Kvinnor) 2020	Utfall (Män) 2020	Mål	Mål (Kvinnor)	Mål (Män)
Andel införda webbtjänster på BE-nivå som syftar till ökad tillgänglighet för medborgarna				75 %		
Antal inloggningar och telefonsamtal per invånare till 1177	8			10		
Andel som får besök inom vårdgarantin	74 %			74 %		
Andel patienter som tilldelats en fast läkarkontakt i PV				55 %		

Mål 6. Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall (Kvinnor) 2020	Utfall (Män) 2020	Mål	Mål (Kvinnor)	Mål (Män)
Antal basenheter inom PV som infört primärvårds kvalitet				13		
Andel basenheter som uppfyller tre utvalda kvalitetsindikatorer				80 %		

Mål 7. Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall (Kvinnor) 2020	Utfall (Män) 2020	Mål	Mål (Kvinnor)	Mål (Män)
Andel basenheter som ställer frågan om våld i nära relationer i samband med medarbetarsamtal				 Ja		
Andel basenheter i PV med utbildade handledare				70 %		
Nöjda studenter	97 %			97 %		

Mål 8. Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall (Kvinnor) 2020	Utfall (Män) 2020	Mål	Mål (Kvinnor)	Mål (Män)
Andel basenheter med närvarotid motsvarande bemanningsmål	46 %			100 %		
Andel basenheter med utfall balanserat mot budget	31 %			100 %		

2.5 Jämlik och attraktiv region

Mål 9. Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samverkanspartner

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall (Kvinnor) 2020	Utfall (Män) 2020	Mål	Mål (Kvinnor)	Mål (Män)
Antal samordnade individuella vårdplaner	729			730		
Antal utskrivningsklara patienter i somatisk slutenvård						

Mål 10. Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall (Kvinnor) 2020	Utfall (Män) 2020	Mål	Mål (Kvinnor)	Mål (Män)
Antal digitala vårdmöten	9 066			10 500		
Antal akademiskt meriterad personal	615			700		
Antal VFU-platser						
Antal pågående projekt i den nya innovationsprocessen	0			6		

3 Uppdrag

3.1 Uppdrag från fullmäktige till nämnd

Status	Uppdrag	Slutdatum
 Pågående enligt plan	Att implementera en struktur för barnrättsarbetet i regionen och som initial aktivitet vidareutbilda barnombud till barnrättsombud.	2021-12-31
 Ej påbörjad	Bredare användning av sjukstugorna Utreda hur sjukstugorna kan användas på ett bredare sätt som en del i omställningen till god och nära vård.	2022-12-31
 Ej påbörjad	Centrum mot våld Södra Lappland I samarbete med inlandskommunerna arbeta fram förslag på bildande av Centrum mot våld i Södra Lappland.	2022-12-31
 Ej påbörjad	Kompetenshöjande och fortbildande insatser för undersköterskor Utreda och identifiera kompetenshöjande och fortbildningsinsatser för undersköterskorna utifrån rätt använd kompetens.	2022-12-31
 Ej påbörjad	Projekt samhällsrum en del av ordinarie verksamhet Se till att projekt av samhällsrum blir en del av ordinarie verksamhet samt att ta fram en lan för fortsatt utveckling av och etablering för fler rum	2022-12-31

3.2 Uppdrag från nämnd till förvaltning

Status	Uppdrag	Slutdatum
 Pågående enligt plan	Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdrar till hälso- och sjukvårdsledningen och berörda verksamheter och staber i regionen att arbeta för ett ökat tillgängliggörande av nya avancerade terapier och motsvarande innovativa läkemedelsbehandlingar för patienter som lever med svåra, ibland sällsynta, sjukdomar. I arbetet ingår också att verka för policyutveckling för långsiktigt hållbart ökat tillgängliggörande av dessa behandlingar på den nationella arenan, i samverkan med andra regioner, SKR, statliga myndigheter, akademi, företag, berörda patientföreningar samt andra relevanta intressenter.	2021-12-31
 Ej påbörjad	Ökat tillgängliggörande av nya avancerade terapier och motsvarande innovativa läkemedelsbehandlingar Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdrar till hälso- och sjukvårdsledningen och berörda verksamheter och staber i regionen att arbeta för ett ökat tillgängliggörande av nya avancerade terapier och motsvarande innovativa läkemedelsbehandlingar för patienter som lever med svåra, ibland sällsynta, sjukdomar. I arbetet ingår också att verka för policyutveckling för långsiktigt hållbart ökat tillgängliggörande av dessa behandlingar på den nationella arenan, i samverkan med andra regioner, SKR, statliga myndigheter, akademi, företag, berörda patientföreningar samt andra relevanta intressenter.	2022-12-31
 Ej påbörjad	Utveckla arbetssättet "Tid i handen" och personcentrerad vård Utveckla och stimulera vårdflöden genom att utveckla arbetssättet "Tid i handen" och personcentrerad vård.	2022-12-31

Status	Uppdrag	Slutdatum
☐ Ej påbörjad	Stärka psykisk hälsa och möta psykisk ohälsa Utreda hur regionen kan stärka den psykiska hälsan och möta den psykiska ohälsan som uppstått i spåren av pandemin.	2022-12-31
☐ Ej påbörjad	Utreda borttagande av övre åldersgräns för mammografi.	2022-12-31
☐ Ej påbörjad	Öka deltagandet i hälsoundersökningar Öka deltagandet i Västerbottens hälsoundersökningar genom att stimulera primärvården att genomföra fler undersökningar.	2022-12-31
☐ Ej påbörjad	Uppdatera behandlingsriktlinjer för fysiskt, psykiskt och sexuellt våldsutsatta Uppdatera behandlingsriktlinjer för fysiskt, psykiskt och sexuellt våldsutsatta utifrån rutinen om att ställa frågan om våld i nära relationer vid vårdtillfälle samt inkludera brottsofferperspektiv genom att i stöd och behandling ha våldsutsattheten i fokus.	2022-12-31
☐ Ej påbörjad	Minska utsläpp och kassation av läkemedel Ta fram handlingsplan för att minska utsläpp och kassation av läkemedel	2022-12-31
☐ Ej påbörjad	"Life-science" strategi Gemensamt med norra sjukvårdsregionen påbörja arbete med att ta fram en "Life-Science" strategi	2022-12-31
☐ Ej påbörjad	Införande av patientkontrakt Utvärdera nuläge och föreslår former för fortsatt process mot införande av patientkontrakt som del av pesoncentrering och omställning till God och Nära Vård	2022-12-31

3.3 Uppdrag från nämnd till utskott för funktionshinder och samverkan

Status	Uppdrag	Slutdatum
☐ Ej påbörjad	Barns rättigheter och behov Att arbeta för att barns rättigheter och behov tas tillvara vid planering, genomförande och uppföljning av den habilitering/rehabilitering och annan vård som ges i Regionen.	2022-12-31
☐ Ej påbörjad	Arbete med god och nära vård Att inom arbete med god och nära vård stärka arbetet med bemötandet, och att ta tillvara anhörigas resurser, samt höja kunskapen om anhörigas behov i vården.	2022-12-31
☐ Ej påbörjad	Digital delaktighet bland utsatta grupper Att utifrån Regionens arbete med digitalisering av vården följa upp att den "digitala delaktigheten" säkerställs bland utsatta grupper.	2022-12-31
☐ Ej påbörjad	Stärka samverkan med barn och unga Att inom ramen för UFS samverkansuppdrag med de nationella minoriteterna arbeta för att stärka samverkan med barn och unga.	2022-12-31

3.4 Uppdrag från nämnd till utskott för primärvård och tandvård

Status	Uppdrag	Slutdatum
☐ Ej påbörjad	Ökad tillgänglighet i primärvård och tandvård Undersöka och stimulera till ökad tillgängligheten i primärvård och tandvård såväl digitalt, fysiskt som telefon	2022-12-31
☐ Ej påbörjad	Bemötande i primärvård och tandvård Undersöka hur bemötandet i primärvården och tandvården kan utvecklas samt hur anhörigas roll kan tas tillvara på ett strukturerat sätt.	2022-12-31
☐ Ej påbörjad	Förebyggande insatser inom primärvård och tandvård Undersöka hur förebyggande insatser kan stärkas inom primärvård och tandvård	2022-12-31
☐ Ej påbörjad	Riktlinjer för sexuell och reproduktiv hälsa Följa hur införandet av riktlinjer för sexuell och reproduktiv hälsa skapar ett strukturerat, långsiktigt och systematiskt arbete på området.	2022-12-31

4 Ekonomiska förutsättningar och budget 2022

I regionplanen beskrivs att ekonomiska utsikterna för Region Västerbotten och år 2022 är svåra att förutse. Budgeten i regionplanen bygger i huvudsak på ett normalläge, men med hänsyn tagen till Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) skatteprognoser och nya kompensande statsbidrag som riksdagen förväntas besluta om. I övrigt är fortfarande de långsiktiga effekterna av pandemin inte möjliga att bedöma i nuläget.

Verksamheten inom nämndens område har under åren 2020 och 2021 i allt väsentligt präglats av den pågående Covid-19 pandemin. Detta har bland annat inneburit ökade kostnader, minskade intäkter, svårigheter att fokusera på omställningsplanen samt en uppskjuten vård.

Budgetprinciper 2022

Värde för invånaren skapar vi genom att resurserna används effektivt och fördelas och prioriteras utifrån den etiska plattformen liksom att vi håller de ekonomiska ramarna. För att klara dagens och framtidens vård bör förebyggande arbete med fokus på God och nära vård prioriteras. Resursfördelningen inom och mellan basenheter ska göras med grund i prioriteringsprinciperna i den etiska plattformen, nödvändiga geografiska behov samt den styrning som lagar och förordningar innebär. Inför det nya verksamhetsåret ska förvaltningen rapportera till nämnden hur resurserna fördelats och vilka prioriteringar som gjorts.

Nämnden ska systematiskt genomföra uppföljning av budget och verksamhetsplan samt besluta om eventuella korrigerande åtgärder för en budget i balans. Utöver detta ska följande principer gälla:

- Säkerställ att de budgetunderlag som nämnden lämnar in till styrelsen för styrelsens beredning håller en tillräcklig kvalitet. Det bör bland annat finnas dokumenterade riskanalyser i underlagen som visar att förslag på budgetar, åtgärder med mera är möjliga att genomföra.
- Skapa förutsättningar i budgetberedningen för ändamålsenliga prioriteringar.
- Säkerställa att aktuella styrdokument för nämndens budgetberedning finns inlagda i ledningssystemet.

4.1 Omställning av verksamheten för hållbar ekonomi

Hälso- och sjukvårdsnämnden har fortsatt stora ekonomiska utmaningar och underskott i verksamheten. En omställningsplan togs fram 2019 för att möta ökade kostnader i syfte att stabilisera en hållbar ekonomi över tid. Utvecklingen inom den högspecialiserade vården går snabbt och är kostnadsdrivande, samtidigt som den demografiska utvecklingen innebär att befolkningen blir äldre med ökat vårdbehov. Fler vårdkrävande patienter förväntas samtidigt som tillgången på arbetskraft minskar generellt. Det innebär att färre kommer att behöva göra mer samtidigt som resurserna minskar. Den beslutade omställningsplanen innehåller såväl kortsiktiga som långsiktiga aktiviteter vars syfte är att tillhandahålla en hälso- och sjukvård som ger befolkningen tillgång till god och nära vård.

Hälso- och sjukvårdens målbild ger förutsättningar för genomförandet av omställningsplanen. Dessa förutsättningar har utvecklats efter att omställningsplanen tagits fram och kommer stärka nämndens förmåga att långsiktigt bibehålla effekterna av omställningsplanen men också att förbättra kvaliteten.

Utmaningen för framtiden handlar om att ställa om hälso- och sjukvården i en takt som krävs utifrån de tillgängliga resurserna. För att underlätta verksamhetens arbete med omställningsarbetet till en hållbar ekonomi och arbeta med den uppskjutna vården efter pandemin bör nya arbetssätt utarbetas. Målbilden ger vägledning och vi fokuserar på förbättrade vårdflöden, ledarskap och medarbetarskap. Med en gemensam riktning kan vi möta framtiden med större kraft. Vi får ett bättre stöd för hur vi planerar och prioriterar så att vi använder våra gemensamma resurser på bästa sätt.

Målbilden är en viktig gemensam del i förflyttningen framåt för nämnden och regionen.

Ett långsiktigt arbete har påbörjats som innehåller förstärkt ledning och styrning, förbättrade metoder/struktur för arbetssätt och flöden och produktion och kapacitetsstyrning. Fokus för nämnden är att fortsätta det långsiktiga arbetet och för att påskynda effekthemtagning har särskilda aktiviteter påbörjats. Aktiviteter handlar främst om bemanning och digitalisering. Den förväntade effekten av långsiktiga aktiviteter är att skapa stabilitet och bestående förändring, ekonomi, kvalitet och produktivitet. Arbetet med förändrad ledning och styrning samt arbetssätt och flöden gäller all verksamhet. Detta arbete intensifieras under kvartal fyra 2021 för att fortsätta under 2022

Naturlig personalomsättning ska minska närvarotid och personalkostnad både genom de kort och långsiktiga åtgärderna.

Hälso- och sjukvårdsnämndens omställningsplan uppgår 2022 till totalt 152 miljoner kronor. Den innehåller en budgetreducering på 45 miljoner kronor och en underskottshantering på 107 miljoner kronor. Nämndens inriktning för omställningsarbetet 2022 följer handlingsplanen som regiondirektören tagit fram. Nämnden följer kontinuerligt effekt av framtagna åtgärdsplaner. Om förväntad ekonomisk effekt ej uppstår ska korrigerande åtgärder planeras.

I tabell nedan framgår omställningsplanens fördelning av åtgärder.

Åtgärder	Miljoner kronor (mkr)
Omstrukturering av vården inkl ett sjukhus på tre orter	45
Införa produktions och kapacitetsstyrning	41
Utveckla och anpassa bemanning	49
Effektivisera produktionskostnaderna	11
Samordna lokaler och medarbetare inom HC och FTV	6

Omstrukturering av vården

Sjukvården (Hälso-och sjukvården och tandvården) står inför ett paradigmskifte genom den påbörjade omställningen mot god och nära vård. Denna omställning syftar till att överföra vård från slutenvård till öppenvård och primärvården ska vara ett nav för vården för den största delen av patienterna. I denna omställning ska även tandvården vara en naturlig samverkanspart. Det innebär också att vården i större utsträckning ska utgå från individens behov, förutsättningar och preferenser och att patienternas egna förmågor och resurser ska tas tillvara.

Omstruktureringen innebär att första linjens vård, med nya kontaktvägar, rådgivning och bedömning samt stöd för egenvård, måste utvecklas så att patienterna får tillgång till vård på rätt vårdnivå i rätt tid men även att multisyka patienter får tillgång till en fast vårdkontakt som kan ge stöd och tidig bedömning om hälsan försämras. Arbetet är initierat i hela länet, i samverkan med kommunerna och kommer att fortgå under de kommande åren.

Omställningen till nära vård medför att nämndens verksamheter kommer att påverkas av en rad olika förändringar av olika omfattning och vid olika tidpunkter. En vård som erbjuds närmare patienterna kommer att medföra förändringar av hur den slutna specialiserade vården är organiserad och på sikt kommer såväl behov av vårdplatser som bemanning av vårdplatser och arbetssätt att påverkas. Vidare måste möjligheterna att ytterligare fördela uppdrag på de tre sjukhusen i länet tas tillvara så att kompetens och effektiva lösningar kan nyttjas optimalt.

På sikt kommer kostnaderna att minska framför allt genom minskad sjukhusansluten vård. En satsning på preventivt, hälsofrämjande arbete är en viktig del av satsningen på en god och nära vård. Utmaningen är att säkerställa en god, högkvalitativ och väl fungerande vård för hela befolkningen samtidigt som det hälsofrämjande och förebyggande arbetet intensifieras.

Produktions- och kapacitetsstyrning i slutenvården

Nämndens verksamheter behöver öka förmågan att planera och styra verksamheten utifrån befolkningens behov av hälso- och sjukvård för att bättre nyttja befintliga resurser. Effektiva flöden i vården är en grundförutsättning för att minska onödiga/icke-värdeskapande insatser och tillsammans med en väletablerad produktions- och kapacitetsstyrning kan resursutnyttjandet förbättras.

Produktions- och kapacitetsstyrningen är en grundförutsättning för att öka produktiviteten. Den första etappen inom slutenvården är implementerad. Nästa steg blir ett införande inom operation.

Utveckla och anpassa bemanningen

Regionens kompetensförsörjningsprognos visar att drygt 5 000 medarbetare förväntas lämna organisationen under perioden 2017 – 2026, av dessa förväntas drygt 3 000 eller cirka 60 procent medarbetare sluta av andra

orsaker än pension vid 65 års ålder.

Att kunna attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla kompetenser är en avgörande förutsättning för att nämnden ska klara sitt uppdrag. Att arbeta med förändrade arbetsätt/arbetsformer, kompetensutveckling, karriärvägar och medarbetarnas arbetsmiljö är viktiga frågor att arbeta med. För att möta utvecklingen är satsningar på chefs- och ledarskapsutveckling samt mentorskap och utvecklad introduktion för nya medarbetare fortsatt viktiga inslag.

Personalkostnaderna är nämndens enskilt största kostnadspost. För att minska budgetavvikelsen och skapa nödvändiga förutsättningar för omställning måste bemanningen anpassas till uppsatta målvärden. Fortsatt arbete med att minska beroendet av inhyrd personal är nödvändigt dels på grund av den merkostnad som inhyrning av personal medför, dels på grund av negativa effekter på patientsäkerhet, kontinuitet och arbetsmiljö.

Effektiviseringar

Fortsatta insatser avseende inköp och förbrukning av material och tjänster inom nämndens verksamhetsområde pågår. Tydlighet i förutsättningarna för ett effektivt materialflöde och nyttjande av externa och interna tjänster är nödvändiga för att säkerställa att resurserna nyttjas på ett effektivt sätt. Att implementera och förstärka inköpsrutiner och systemstöd är ett viktigt område.

En ytterligare åtgärd är att jämföra driftkostnader i primärvården. Ett gemensamt arbetsätt och likriktat utbud kan minska skillnader i konsumtion.

För att nå målsättningen med en god och nära vård krävs fortsatt utveckling av digitaliseringen inom olika områden. Med utvecklade digitala lösningar skapas förutsättningar för att stärka invånarens egen förmåga att sköta om sin hälsa och skapa bättre förutsättningar för delaktighet och en god tillgänglighet.

4.2 Årsprognos 2021

Hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter redovisar per augusti en negativ budgetavvikelse på 141 miljoner kronor och en nettokostnadsminskning på 1,3 procent. Under perioden har intäkterna varit 11,8 procent högre än motsvarande period föregående år medan kostnaderna ökat med 3,8 procent.

Årsprognos för Hälso- och sjukvårdsnämnden bedöms vid delår per augusti till - 200 miljoner kronor, vilket är motsvarande den prognos som lämnades vid delår per april. I beaktande får tas att perioden är svårprognostiserad eftersom verksamheten fortsatt påverkas av pandemin.

Prognosen avser budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader och inkluderar statsbidrag för pandemin och med antagandet att vården återgår till ett mer normalläge under hösten.

4.3 Budgetförändringar 2022

Regionfullmäktige beslutar att ställa 5 279 miljoner kronor till Hälso- och sjukvårdsnämndens förfogande i 2022 års budget. I förhållande till 2021 har omställning för en hållbar ekonomi, omfördelningar, flyttningar samt uppräknings för löner och priser inarbetats.

Följande ramtillskott och omfördelningar har av fullmäktige beslutats.

Sjukhusvård

Öronmottagning Skellefteå vid Barn- och ungdomscentrum

Nytt uppdrag att bedriva öronmottagning i Skellefteå. Budgettillskott 0,8 miljoner kronor. Uppdraget genomförs av öronavdelning vid Neuro- huvud halscentrum varför budgetmedlen tillförs NHHC.

Laboratoriemedicin

Nytt uppdrag att bedriva virusdiagnostik. Medför utökning med 4 BMA inom molekylär- och serologisektionen. Budgettillskott 2,3 miljoner kronor.

Centrum för obstetrik och gynekologi

Region Västerbotten ska ge jämställd vård och patienter med diagnosen endometriosis ska regionen ha en sammanhållen vårdkedja. Budgettillskott 3 miljoner kronor.

Tandvård verksamhet

ST-tandläkare

Brist på tandläkare har de senaste åren varit en stor utmaning. Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade i december 2019 att rekrytera tio ST-tandläkare. Rekrytering genomförd. Budgettillskott 10 miljoner kronor för långsiktig finansiering.

Folktandvården

Folktandvårdens ansvar att erbjuda tandvård även i glesbygd har senaste åren varit svårt att leverera och inneburit ökade kostnader. Budgettillskott 5,5 miljoner kronor.

Förvaltningsgemensamma stödfunktioner och anslag

Erbjuda heltidsanställningar

Regionens målsättning att erbjuda heltidsanställningar innebär i många fall fördyringar. Budgettillskott 5,3 miljoner kronor för hantering av effekterna av beslutet.

Lönesatsning covid-19

I mars 2021 beslutade regionstyrelsen att enheter/grupper arbetande i direkt eller indirekt covid-19-vården ska få en utökning av årets löneutrymme med 18 miljoner kronor från tilläggsbudget 2021 avseende projektmed för covid-19 och uppskjuten vård. Budgettillskott 18 miljoner kronor för långsiktig finansiering av beslutet.

Tandvård LOV

Allmän barn- och ungdomstandvård kommer att bli konkurrensutsatt och beställas av regionstyrelsen från och med 2022. Därmed kommer budgeten som gäller ej konkurrensutsatt verksamhet att flyttas från beställare av tandvård till hälso- och sjukvårdsnämnden i och med att ansvaret för denna verksamhet även finns inom nämnden.

Ökade driftskostnader för digitala lösningar

För 2022 finns planerade digitala initiativ som kommer till nytta för hälso- och sjukvårdsnämnden, exempelvis IT-verktyg för PKS och resursplanering. Därför görs en budgetomföring till verksamhetsområdet Digitalisering med totalt 3,9 miljoner kronor.

4.4 Fördelade budgetramar 2022

Regionfullmäktige beslutade i juni att fastställa budgetram 2022 för hälso- och sjukvårdsnämnden till 5 279 miljoner kronor.

Reducering på 45 miljoner kronor i beslutad ram budgeteras centralt och hanteras senare.

I budgetarbete 2022 görs inga omfördelningar mellan områdena. En reduktion av verksamhetens ramar görs med 0,4 procent för att som tidigare år hantera gemensamma kostnader och satsningar och återförs till verksamheten under 2022.

Uppdrag ges till hälso- och sjukvårdsdirektören att senast under februari beskriva satsningar och aktiviteter i omställningsplanen.